

Diari portanveu de l'Esquerra Republicana de Catalunya a les comarques tarragonines

“La Revolució i l'Agricultura”

Conferència d'Antoni M.ª Sbert pronunciada en la tribuna del Foment Nacionalista Republicà la nit del 28 de maig de 1932

Responent a la gentilesa de les paraules de presentació, pronunciades pel company Loperena, vull dir-vos ue jo soc un català de Mallorca, un català d'aquelles terres que els catalans conqueriren i que mai faré traïció a la meva raça. Per això en aquests moments trascendentals per a Catalunya, jo, català, mallorquí, faig el meu romiatge per les terres hispàniques per tal de sembrar-hi la llavor dels vostres ideals que són els meus. Faig, doncs, professió de fe liberal, puix que de catalanista no és necessari ja que l'accent de la meua paraula delata al mallorquí i un mallorquí ha d'ésser necessàriament un bon devot de Catalunya.

No vine avui davant vostre per tal d'actuar de teoritzant; no pretenc més que informar-vos del que és la revolució aplicada a l'agricultura. Parlaré sensillamnt, sense enfarfeces retòriques i sense cercar en la fuga oratòria imatges enlluernadores. Amilcalment, tranquil·lament us exposaré la meua visió del problema de la terra.

Tota reforma pot ésser revolucionària i pot no ésser-ho. Serà revolucionària quan es trenquen motllos, quan es transforma l'essència de les coses; no serà revolucionària quan no es produeix transformació, quan solament es modifica la forma, això és: quan es reforma

Feta aquesta definició, cal preguntar: Què és fonamentalment l'agricultura? Què és la propietat de la terra? L'agricultura no és simplement la propietat de la terra ni és tampoc el cultiu. Avui agricultura és indústria. En aquests temps d'industrialització no es pot esguardar el problema de la terra des del mateix punt de mira que anys enrera.

Els esperits simplistes creuen que la solució rau en donar la propietat de la terra al qui la cultiva. Aquest sistema constitueix una aspiració sentimental; un mitjà de donar satisfacció a la sensualitat de posseir ço que cobegem; però jo dic que el fet de la possessió

no garanteix el treure de la terra tot el que ella ens pot donar i tot el que és capaç de treure'n el cultiu intelligent ordenat per una ma experta i tècnica. El donar en propietat la terra al qui la treballa — en termes generals — no seria una reforma revolucionària puix que la veritable revolució deu actuar en la manera de distribuir els productes que la terra pot proporcionar a la societat. Repartir la terra és mantenir el concepte arcaic de la propietat i per tant tota reforma que descansi en aquests principis tradicionals serà solament una reforma conservadora. La reforma agrària orientada en el sentit de repartir la terra, va fracassar a Roma 2 mil anys enrera; ha fracassat modernament a Itàlia produint el feixisme i també a Rússia en el primer període de la revolució. Aquí no ha fracassat perquè no ha arribat a implantar-se malgrat els diversos projectes concebuts pels

estadistes de tots els temps, entre els que recordo Carles III, Jovellanos, Joaquim Costa i fins l'Alba, el qual desgraciadament intervé encara en la política de l'Estat.

En tota revolució agrària s'han de tenir en compte dos factors: el de les contrades on sobra terra i el de les en què la terra manca; el de les terres de gran valor i el de les terres desvaloritzades. A València i a Catalunya, per exemple, on les terres són de gran producció, la reforma agrària no pot tenir la mateixa orientació que a les regions de terra miserable i trista. Les terres són pobres o riques segons la qualitat i intensitat del

cultiu que permeten. No poden regir les mateixes normes per aquelles terres en les quals l'home hi llença la llavor i espera a què les pluges facin el miracle de la collita, que per aquelles en què l'home hi treballa dia darrera dia per a obtenir-ne la màxima producció. Hi ha, per tant, dues reformes a fer: Una per a les terres riques i altra per a les terres pobres. El projecte que ara s'està discutint al Parlament no distingeix un cas de l'altre; no es refereix més que a les terres sobreres; del nostre cas no en parla.

Vegem ara què cal fer en ordre a la distribució de la terra: En el cas de les terres de cultiu restringit, l'Estat pot cedir-les mitjançant el cobrament de cànon anuals tal com, per exemple, es fa amb les mines. En el cas de les terres de cultiu intensiu l'Estat deu entregar a l'home la porció de terra que ell i els familiars que amb ell convi-

uen poden cultivar. Vull aclarir amb exemples la bondat de les teories exposades. Suposem que regeix el sistema de repartiment i que una extensió de 400 hectàrees de secà s'ha parcel·lat per a adjudicar-ne 15 hectàrees a cada home. Cada home amb pocs dies de treball hauria llaurat i sembrat el seu tros i després hauria de vagar, puix que no podrà ajudar als seus veïns perquè tots haurien sembrat i acabat la tasea al mateix temps. Adhuc acceptant que la collita sigui esplèndida, el producte no abastarà al sosteniment del cultivador perquè no és lògic superar que el treball d'uns dies proporcioni el

ANTONI M.ª SBERT

pa de tot l'any. I si l'anyada és dolenta? Si la collita falla...? Pitjor encara. Qui acudirà a ajudar al pagès dissortat? L'Estat...? I qui és l'Estat? L'Estat són els mateixos pagesos, sou vosaltres; i si vosaltres sou pobres, pobre serà l'Estat.

Les terres de règim cerealista no poden parcel·lar-se. Les terres de secà no poden ésser de cadascú sinó que han d'ésser de tots per a què les treballin tots plegats aprofitant els avantatges de la cooperació. Hi ha qui diu que l'individualisme tan arrelat en la nostra gent és un obstacle insuperable per al bon endegament del règim de treball en conjunt. No sé si aquesta apreciació és justa o no: el que sé és que quan la col·lectivitat no s'organitza cau en mans de la tirania d'uns pocs. L'Estat ha de fer comprendre que la única garantia de la individualitat és la col·lectivitat.

En les terres de regadiu en canvi és possible que persisteixi la direcció dels que les cultiven. Pot seguir regint-les el qui té l'hàbit de regir i ha demostrat condicions de rector. No poden dirigir-les aquells que no han dirigit mai; aquells que no posseeixen els coneixements i la pràctica necessària. El fracàs de Rússia és motivat precisament per haver anat les terres en mans inexpertes. L'Estat no deu abandonar a la lliure iniciativa l'explotació de la terra. En el cultiu intensiu, el cultivador de la petita propietat pot ésser tècnic, amo i obrer a la vegada. En el cultiu de secà, no, perquè a les raons exposades n'hi puc afegir d'altres de molt pes: Imaginem un quadrat d'un quilòmetre. Si el dividim en cent parts tindrem cent parcel·les de 100 metres quadrats, però amb la divisió heurem perdut una tercera part de terra aprofitable perquè la rella no podrà arribar mai al límit de les partions. I entre el que es pert en això i en les girades de la bèstia que llaura haurem reduït sensible

(Segueix a la pàgina 5)